Monte, Lambertus de: Copulata super tres libros Aristotelis De anima iuxta doctrinam Thomae de Aquino
[Cologne: Heinrich Quentell, about 1492] Seite 14

petuã.sed illa cã non est ydea rez generataz p se exñs
extra intellcm̃.sed ẽ motus celi ⁊ aĩa nobilis que aĩa no
bilis hab3 in se sil'itudinem rez generataz.quã nõ op3
esse sil'em rebus ẽm spẽm.sed ẽm ꝓportõem eo mõ quo
potentia siue intellꝰũs practicus ꝯgnoscens suũ obiec
tum est sil'is suo obiecto. Et quãuis oĩa ista inferio/
ra habeãt ydeas exñtes in mente diuina ⁊ aĩma nobili
non tamẽ fiunt iste res p ydeas p se exñtes.sicut dixit
Plato.que sunt rez naturaliũ specifice ⁊ naturales si
militudĩes.de q̃bus darent̃ definitõnes.quia ydee in
mente diuina st' ipemet deus.⁊ ydee in aĩabus nobili
bus st' accidẽtia.sed nõ habẽt specificã sil'itudinez ad
singularia. Ad scdm̃ motiuũ est dicendũ.ꝙ scia (que
est de vl'ibus in ordine ad passiões reales) nõ est de vl'i
bus p se extra singl'aria subsistẽtibus.sed de vl'ibus ẽm
ꝙ etiã sunt in rebus ipis.quia tales passiões reales nõ
ꝯueniũt nisi vl'ibus ẽm ꝙ sunt in singularibꝫ.sic tamẽ
ꝙ eẽntialiter ⁊ p se ꝯueniũt vl'ibus.⁊ ex ꝯñti pticulari/
bus.sicut pt3 de risibili.qđ licet ꝯueniat homĩ.non ta
men cõuenit hnmĩ sepato extra singularia.sed homĩ q̇
est in singularibꝫ. Nec est vez ꝙ oportet oẽm vl'itatem
esse p sepationẽ a materia absq3 additõne.quia mate/
ria põt etiam capi vniuersalit̃.vt đ septio metaphice.

Arguitur. videtur ꝙ null'u3 sit vl'e.ergo vl'ima ps
ꝓpõnis est falsa. Añcedens pbatur.quia oĩe qđ est.ẽ
singulare ⁊ vnũ nũero ẽm Boetium. Dicendũ.ꝙ
singulare ⁊ vnu3 nũero potest capi duplicit̃. Uno mõ
accipitur singl'are pro singl'ari p se. Et dicit̃ singulare
p se.quod ex sua propa rõne aut ẽcatõne includit singu
laritatẽ.sicut sortes vel materia sortis. Alio mõ dicit̃
aliquid singl'are p alteru3.quia sc3 est singl'are per hoc
ꝙ est in alio.⁊ est qđ ex sua ꝓpria ratõne vel ẽcatõne nõ
includit singularitatẽ.sed est singulare ex hoc ꝙ aliq̇d
ei adiũgitur. Tũc dicendũ.ꝙ si singulare capiat̃ pmo
modo tũc añcedens est flm̃.sc3 ꝙ oĩe (quod est a pte
rei) est singulare.quia nõ oĩa sunt singularia p se.sed
quedã per altez. Si aũt capiat̃ singulare secũdo mõ.
prout se extẽdit ad singl'are per se ⁊ p alterum tũc añce
dens est vez.quia oĩe quod est a pte rei vel est singu
lare p se vel p alteru3. Iuxta qđ sciendũ.ꝙ in aliquo in/
diuiduo substãtiali possunt multa ꝯsiderari. Exem/
pli grã. vt in sorte pmo ꝯsiderat̃ materia sortis. deinde
sortes.tercio aĩma sortis.quarto hũanitas sortis.q̇nto
albedo sortis. Ista sic se habẽt ꝙ duo ex eis st' singula/
ria p se.s.materia sortis ⁊ sortes.quia in sua natura in
cludunt singularitate3 intrĩsecam.sortes eñ includit
hanc materiã per quã est singularis.sed tria vltima.s.
aĩma sortis.hũanitas sortis.⁊ albedo sortis st' singula
ria p alterum q̇a per sortem ⁊ nõ per se

Arguitur.ergo adhuc nõ est aliquod vl'e a pte rei.
quia oĩe (qđ est) est singl'are p se vl' p altez/res reales

Dicendũ ꝙ res capitur dupl'r. Uno mõ pro re ac
cepta p intellcm̃.⁊ sic vl'e ꝓpriissime repitur in rebus.
Alio mõ accipitur p re ad extra.⁊ sic est distĩguendu3
de vl'i.quia vel vl'e accipitur p vl'i impfecto.quale est
vl'e in re. Sic eñ dicitur vl'e quod nõ est de se singula/
re.⁊ sic vl'e simplicit̃ est a pte rei.quia e pte rei est res q̃
de se nõ est singularis. Uel accipitur vl'e pro vl'i perfec
to.s.pro vniuersali post rem.⁊ sic ẽ verũ ꝙ vl'e nõ est a
pte rei.quia nõ est in re ad extra.i.extra intellcm̃. Sic
eñ dicit Auicẽna.ꝙ intellcũs est qui facit vl'itatez in
rebus. Cuius ratõ est.quia vl'itas pfecta includit in se

duas relationes.q̃s supaddit nature. Una est relatõ
nature ad intellectũ ẽm quã natura dicit̃ vna. Alia
relatio est habitudo siue aptitudo ad plura inferiora
ẽm quam natura dicit̃ esse in multis aptitudinalit̃. ⁊
illas relatões nũq3 potest habere natura.nisi quãdo est
per intellectũ apphensa.qz natura accepta per intellec/
tũ est vna vnitate nõ materiali.sed vnitate vl'itatis ob
iectiue apud intellectũ.⁊ plurificabilis est p multa in
feriora. Ex quo manifeste elicit̃ ꝙ vl'itas est accñs rõ/
nis.⁊ nõ est in p̃dicamẽto.quia est ens rõis factum p
rõnem speculatiuã. Iuxta illud notandum ꝙ duplici
ter aliquid dicit̃ ens rõis. Unoº.qz est ꝯceptum p rõ/
nem.⁊ sic res realis potest dici res rõnis. Alio modo
aliquod ens đ rationis.quia est factũ p rõem. Et est
distinguẽdũ de rõe.aut fit p rõnem practicã.sicut do/
mus.⁊ hoc iterũ potest esse reale.aut fit p rõnem specu
latiuã.⁊ sic ens rõis nõ potest eẽ ens reale. Et p h põt
intelligi quod cõiter đ.intellectus est faciẽs vniuersa
litatẽ in rebus.qz intellectꝰ obiectiue accipiẽs aliquã
naturã fundat in tali natura ista accñtia rõnis.⁊ ex h
aliquid dicitur vl'e.quod h3 in se accidẽtia ista. Ex q̃
vlterius elicitur.ꝙ sicut albũ est accidẽs rei ad extra
siue vl'is in re.ita vniuersalitas est accidẽs rõnis ipiꝰ
vniuersalis post rem. Ex iam dictis etiã sequit̃ ꝙ idẽ
est p̃dicatũ dictum de multis inferioribꝫ.vt sortes est
homo.plato est homo.⁊c̃ijs.quia ibi p̃dicatur vt vni
uersale.sed vl'e est vnum.g̊ ibi p̃dicatur vt vnũ. Sil'r
si dicat̃.hõ est animal.asinus est animal.vbi predicat̃
vnũ predicatũ.qđ est idẽ genere ad hoiem ⁊ asinũ.

Arguit̃ contra.si hic p̃dicaret̃ idem p̃dicatum.sor
tes est hõ.plato est homo.sequeret̃ ꝙ idẽ esset homo ne
quã ⁊ bonus. Itẽ ide3 saluaret̃ ⁊ damnaret̃ Nã pt sta
re.ꝙ sortes est nequã ⁊ plato bonus.⁊ tamẽ sunt idẽ in
homine.sic idẽ homo damnaret̃ ⁊ saluaretur Dđ3
ꝙ hõ accipit̃ duplicit̃. vno modo put est aliq̇d vnum
apud intellectũ.⁊ sic nec hõ saluat̃ nec damnat̃.nec est
bonus nec malus.nec albus nec niger. Alio mõ accipi
tur homo ẽm ꝙ est in singularibus.⁊ sic est malus bo
nus damnabilis saluabilis. Et ideo non sequit̃.si est
vnũ p̃dicatum.sortes est hõ.plato est homo.ꝙ idẽ ho/
mo saluet̃ ⁊ damnet̃.quia talia accidẽtia nõ ꝯueniunt
homini.nisi ẽm ꝙ est in singularibus.⁊ nõ ẽm ꝙ est ob
iectiue apud intellectum

Arguitur.singulare nũq3 potest fieri vl'e. s3 omnia
a pte rei st' singularia.g̊ nũq3 pñt fieri vl'ia.⁊ p ꝯñs in
tellectus nũq3 potest facere vl'e. Dđm ꝙ singulare
capitur dupl'r. vno mõ p singulari p se.i.pro illo quod
h3 in rõe aut ẽcatõe sua singularitatẽ.⁊ sic maior ẽ ve/
ra ⁊ minor falsa.qz tunc est verũ ꝙ singulare nũq3 põt
fieri vl'e p quãcũq3 intellectꝰ abstractõem.qz qđ est de
rõe alicuiꝰ nõ p̃t p quãcũq3 abstractõem seu apphẽsio
nem ab eo separi.sed singularitas est de rõe illius qđ
est p se singulare ⁊c̃. Alio mõ accipitur singulare p sin/
gulari p alterum.qđ sc3 nõ habet singularitatẽ ex sua
ꝓpria rõe.sed p aliud cui adiungit̃.sicut hũanitas sor
tis est singularis.quia coniũgit̃ sorti. Tũc est dicẽdũ
ꝙ sic capiendo singulare maior est falsa ⁊ minor vera.
quia tunc singulare potest fieri vniuersale p abstractõ
nem intellectus. Pro cuiꝰ intellectu datur talis regu/
la. Quãdocũq3 aliqua duo sic se habẽt ꝙ vnũ nõ est de
intellectu alterius.tũc contingit vnũ intelligere alio nõ
cointellecto. Exempli grã.quis hõ ⁊ risibile semp cõ

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-85/0014
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG